

Maandag 4 maart 1918 – enige editie

Londen, 3 maart. Officieel avondbericht. We hebben gisteravond bij een patrouillegevecht ten noordoosten van het Polygoonbos enige gevangenen gemaakt.

In de loop van de dag is niets van belang voorgevallen.

Parijs, 4 maart. Het officiële Britse communiqué van hedenochtend luidt:

Vannacht hebben we met succes een aantal overvallen gedaan op verschillende punten van het front.

De Australiërs zijn doorgedrongen in de Duitse loopgraven bij Waasten. Ze hebben verscheidene schuilholten vernield, een vijftigtal manschappen gedood en 11 gevangenen, alsmede een machinegeweer mee teruggebracht.

Verder hebben we een aantal overvallen gedaan in de richting van Gapaard (ten oosten van Mesen) en ten zuiden van Hollebeke. Op beide punten hebben wij gevangenen gemaakt en we hebben een machinegeweer veroverd.

Verder naar het noorden hebben troepen van Middlesex de vijandelijke stellingen ten noorden van Passendale aangevallen. Ze hebben gevangenen mee teruggebracht. Al deze operaties hebben ons slechts zeer geringe verliezen gekost. Ook op andere plaatsen zijn onze troepen de Duitse linies binnengedrongen. Ze konden daar echter geen gevangenen maken, omdat ze de Duitse loopgraven onbezet vonden.

Berlijn, 3 maart. Officieel middagbericht: Legergroep Rupprecht. Ten zuidwesten van Lombardsijde hebben wij een aantal Belgen

gevangen genomen. Brandenburgse stormtroepen hebben bij een overval bij Nieuwkapelle 66 Portugezen, onder wie drie officieren, gevankelijk mee teruggebracht.

Berlijn, 4 maart. Officieel: Legergroep van kroonprins Rupprecht en van de Duitse kroonprins: Een Duitse stormafdeling is aan de IJzer de vijandelijke linies binnengedrongen en heeft er een aantal Belgen gevangen genomen.

Op sterk vuur zijn op vele punten van het front in Vlaanderen Engelse aanvallen gevolgd, die we hebben afgeslagen.

Voor het overige is de gevechtsactie beperkt gebleven tot geschut- en mijnwerpersgevechten in enkele vakken.

Londen, 3 maart. Officieel: Engelse zeevliegtuigen hebben vandaag een geslaagde aanval gedaan op de vliegtuigloodsen te Oostende. Er zijn een aantal treffers op de loodsen waargenomen en ook drie voltreffers op de antiluchtvaartbatterij in de nabijheid.

Al onze toestellen zijn behouden teruggekeerd.

Het Vlaamse vraagstuk.

Londen, 3 maart. Huysmans heeft mij vandaag belangwekkende bijzonderheden medegedeeld over de houding van de Belgische regering tegenover het Vlaamse vraagstuk. Ongeveer vijf weken geleden had de regering te Havre hem te Londen een telegram gezonden, waaruit bleek dat men enigszins zenuwachtig was over de jongste gebeurtenissen in België. Ze vroeg hem als flamingant en niet als socialist, of hij en andere pacivisten van plan waren enige steun te geven aan de Vlaamse raad van Duits maaksel.

Huysmans antwoordde dat hij noch een van zijn Vlaamse vrienden eraan dachten een raad te steunen, die blijkbaar de natie niet vertegenwoordigt of hun trouw aan de regering te Havre op te zeggen, die ondanks haar tekortkomingen het Belgische volk vertegenwoordigt.

Hij formuleerde echter opnieuw deze kritiek en legde er nog eens de nadruk op in een gesprek met Hymans, dat hij onlangs te Havre voerde. Zijn kritiek tegen de regering bleef zeer in het algemeen, d.w.z. hij blijft bij de politiek waarover men zich in het begin van de oorlog heeft akkoord verklaard, om alle geschilpunten te laten rusten, maar hij vindt het verkeerd dat de Belgische regering de noodzakelijkheid niet erkend heeft, om een tegenzet te doen tegen de positieve politiek van de Duitsers in de Vlaamse kwestie, door daar een opbouwende en stellige politiek van zichzelf tegenover te stellen. Huysmans' opvatting, waarop hij te Havre aandrong, is dat de regering onverwijld een commissie moet benoemen, om een bepaald plan voor de behandeling van het Vlaamse vraagstuk na de oorlog uit te werken. Die commissie moet niet alleen bestaan uit Vlamingen, maar ook uit Walen, opdat duidelijk zou uitkomen, dat men geen buitengewone uitzonderingswetten wenst, maar alleen de verwezenlijking van het beginsel van gelijkheid. Huysmans wilde in die commissie ijveren voor zijn plan om tweeledige departementen in te stellen voor cultuuraangelegenheden, gelijk voor Vlaanderen en Wallonië en hij bedoelt, dat de ware leiders van de cultuur, gelijk in Vlaanderen Vermeylen, Hegenscheidt, van de Woestijne, daar deel aan zullen hebben. Dit plan behoort, gelijk men wel weet, tot de gematigde vleugel van de huidige Vlaamse gedachte.

Van Cauwelaert bv. is voorstander van afzonderlijke departementen voor andere zaken, terwijl de regering te Havre nog niet instemt met het plan van een commissie. Enige ministers, onder wie Vandervelde, zijn van mening dat met een commissie voor het Vlaamse vraagstuk

tevens een commissie voor het kiesrechtvraagstuk ingesteld behoort te worden. Dit denkbeeld jaagt echter enige klerikale ministers vrees aan, die zelfs thans een verandering in het kiesrecht hopen te vermijden. Huysmans' standpunt in deze is, dat de beide kwesties niet met elkaar gecombineerd moeten worden, daar algemeen kiesrecht in elk geval verzekerd is. Is het denkbaar, vraagt Huysmans, dat de Belgische soldaten, die aan de IJzer gestreden hebben, zullen dulden, dat ze in de toekomst slechts een stem zullen hebben, terwijl de bourgeois die veilig te Londen zat, over drie stemmen zou beschikken. Huysmans vertelde mij, dat Koning Albert zeer sterk van mening is, dat er algemeen kiesrecht moet komen en niet uitgesteld behoort te worden en dat de koning zich in de kabinetsraad vierkant daarvoor uitgesproken heeft. De koning is de Vlaamse zaak sympathiek gezind.

Uit België.

Omtrent de activistische betogingen te Brussel, Gent en Antwerpen, waarover wij een en ander hebben medegedeeld, meldt De Toorts:

1°. Op 20 januari hebben de Brussel in het Alhambra meer dan drieduizend Vlamingen de zelfstandigheidsverklaring van Vlaanderen toegejuicht.

2°. Op 3 februari was de Antwerpse beurs, die 6000 tot 8000 personen kan bevatten, geheel met betogers gevuld, terwijl nog honderden op straat moesten blijven.

3°. Op 27 januari hebben te Gent 12.000 Vlamingen voor van Artevelde's standbeeld Vlaanderens zelfstandigheid toegejuicht.

Het verhaal over het inzakken van een podium is geheel onwaar. Slechts een plankje was losgeraakt, dat als voetsteun moest dienen voor een man bij het ophalen van een vlag.

De 27^e januari te Gent was een overweldigend succes voor het activisme. Een aangrijpend ogenblik was, toen mr. Plancquaert, de leider der christendemocratische partij, verklaarde ook de vaan van het activisme te zullen volgen.